

FOL

SOKRATES
İRÖNİ, İNFAZ VE ETİK

FOL 53

© MAK GRUP MEDYA PRO. REK. YAY. A.Ş.
SERTİFİKA NO: 44396

FELSEFE 53
ANTİKİTE 01

SOKRATES/İRÖNİ, İNFAZ VE ETİK
ALFRED EDWARD TAYLOR

ÇEVİREN: MUKADDER ERKAN

ÖZGÜN ADI: *SOCRATES*
EDİSYON: BOSTON 1951

YAYINA HAZIRLAYAN: EBUBEKİR DEMİR
REDAKSİYON: MAK GRUP REDAKSİYON EKİBİ
GÖRSEL YÖNETMEN: NURULLAH ÖZBAY
GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA: TAVOOS

ISBN 978-605-69955-5-2

BASKI: AYRINTI BASIMEVİ ANKARA - SERTİFİKA NO: 13987

I. BASKI: OCAK 2020

İLETİŞİM ADRESLERİ
CİNAH CD. KIRKPINAR SK. 5/4
06420 ÇANKAYA ANKARA
TEL.: 0312. 439 01 69
www.folkitap.com
bilgi@folkitap.com
siparis@folkitap.com
www.twitter.com/folkitap

SOKRATES
İRÖNİ, İNFAZ VE ETİK

ALFRED EDWARD TAYLOR

ÇEVİREN
MUKADDER ERKAN

ALFRED EDWARD TAYLOR

Oundle, İngiltere’de doğdu (1869). Manchester (1896-1903), McGill (1903-1908) St. Andrews (1908–1924) üniversitelerinde Antik Yunan felsefesi ve ahlak felsefesi dersleri verdi. Bir süre Aristotelian Society’nin başkanlığını yaptı (1928-1929). Edinburgh Üniversitesinden emekli oldu (1941) ve burada öldü (1945). Başlıca eserleri: *Plato* (1908), *Elements of Metaphysics* (1909), *Epicurus* (1911), *Varia Socratica* (1911), *Aristotle* (1919), *Plato: the Man and his Work* (1926), *A Commentary on Plato’s Timaeus* (1928), *The Faith of a Moralst* (1930), *Philosophical Studies* (1934), *The Christian Hope of Immortality* (1938), *Does God Exist?* (1945).

MUKADDER ERKAN

Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü öğretim üyesi. İngiliz Romanı, Türk Romanı, edebiyat eleştirisi, eğitim ve felsefe konularıyla ilgilenmektedir.

Başlıca eserleri: *Samuel Beckett-İfadenin Arayüzeyi/Arayüzeyin İfadesi* (2005), Jorge Luis Borges, *Şu Şiir İşçiliği* (2007), Nicholas Bate, *Ne İçin Eğitim?* (2018).

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM	11
SOKRATES'İ YAZMAK	
1. <i>Aristofanes'in Karikatürü</i>	16
2. <i>Ksenofon'un Hatıralar'ı</i>	18
3. <i>Platon'un Sokrates'i</i>	20
İKİNCİ BÖLÜM	27
GENÇ SOKRATES	
1. <i>Atina'nın Rubu</i>	27
2. <i>Sophroniskos ve Phaenarete</i>	28
3. <i>Sezisel Yaradılış ve 'İşaret'</i>	31
4. <i>Daimî İroni ve Ars Amoris</i>	33
5. <i>Orfizim</i>	35
6. <i>Eski ve Yeni Felsefe</i>	37
7. <i>Anaksagoras'ın Zihni</i>	43
8. <i>Archelaus'la Bağlantısı</i>	45
9. <i>Delfi Kehaneti</i>	52
10. <i>Çevresi</i>	56
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	60
OLGUN SOKRATES: YARGILANMASI VE ÖLÜMÜ	
1. <i>Alkibiades Olayı</i>	60
2. <i>Suçlama</i>	67
3. <i>Savunma</i>	76
4. <i>İnfaz</i>	83

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	85
SOKRATES'İN DÜŞÜNCESİ	
1. <i>Ruh, Psike, 'Nefes'</i>	86
2. <i>Etik</i>	91
3. <i>Bilgi Kuramı ve Bilimsel Yöntem</i>	99
4. <i>Formlar Öğretisi ve Pay Alma</i>	104
SON SÖZ	111
DİZİN	114

BİRİNCİ BÖLÜM SOKRATES’İ YAZMAK

Büyük bir kişinin hayatı, salt tartışılmaz gerçeklerin kaydı olamaz; özellikle de bu kadar uzak bir geçmişte yaşamış birinin. Bu gerçekler çok olsa bile, biyografi yazarının asıl işi bunları yorumlamaktır, salt olayların arkasına geçip bu olayların ortaya çıkardığı niyet ve karaktere nüfuz etmektir, bunu da ancak yaratıcı bir hayalgücü yapabilir. İnsanlık hayatını en derinlerinden etkilemiş iki tarihî figür olan İsa ve Sokrates durumunda ise tartışılmaz gerçeklere son derece nadir rastlanır; belki de her ikisi için insanın akli başında sayılma iddiasını kaybetmeden reddetmeyeceği tek bir söz var: İsa’nın Pontius Pilate¹ boyunduruğunda acı çekişi kadar, Sokrates’in ‘Lakhes yılında’ (MÖ. 399) Atina’da dinsizlikle suçlanıp ölüme mahkûm edilişi de bir o kadar kesindir. Her ikisiyle ilgili olarak böyle bir bildirimim ötesine geçen her açıklama, kuşkusuz kişisel bir yorum olacaktır. Bu yüzden, bu mütevazı kitap bile, yazarının yorum malzemelerini çektiği kaynaklar ve bunları kullanımında kendisine rehberlik eden ilkeler hakkında bazı açıklamalarla birlikte ortaya konmalıdır.

Sokrates kendi düşünce ve eylemlerine dair herhangi bir kayıt bırakmamıştır. Bunu yapmaması ait olduğu toplumun karakterinin doğrudan sonucudur. Yaşamının en çok bildiğimiz kısmı, yani yaşlılık dönemi, farklı ve daha az mutlu bir zamana doğru uzamış olsa da doğumu ve yetiştirilmesi itibarıyla Sokrates, muhteşem Perikles çağının insanıydı; bu devlet

¹ Pontius Pilate, Hz. İsa’nın yargılanmasına başkanlık eden ve çarımha gerilmesi emrini veren Roma valisidir. (Çev.)

adamı öldüğünde aslında Sokrates kırk yaşını geçmişti. İşte Atinalılar bu ferah dönemde herhangi bir kitap yazmamışlardı; o dönem düz yazı edebiyatının değil, büyük tragedya dönemiymiş. Bundan dolayı, yol gösterici fakat elbette kesin olmayan tek bir bahis dışında Sokrates'in hemen hemen elli yaşına kadar yaptıkları veya söylediklerine dair günümüze ulaşan bir kayıt bulunmamaktadır. Ünlü komedi yazarları Aristofanes ve Ameipsias'ın her ikisi de bir sebepten dolayı Sokrates'i MÖ. 423 yılının güncel hicivlerinin hedefi olarak seçtiklerinde Sokrates zaten kırk yedi yaşındaydı veya bu yaşı da geçmişti bile; üçüncü bir komedi yazarı Eupolis iki yıl sonra aynı şeyi yaptı. Aristofanes'in muazzam komedisi *Bulutlar*'ı, muhtemelen yazar tarafından yeniden düzenlenmiş bir versiyon olsa da, hâlâ Sokrates'in ölümünden önceki döneme ait onunla ilgili tek belge olarak kabul ediyoruz.

Filozofun yargılanması ve ölümünün yarattığı derin etki, birdenbire Sokrates'in etkisi altındaki gençlerin, onun karakterini ve sohbetlerini anlatarak anısını yaşatmaya çalıştıkları bir literatürün oluşmasına sebep oldu. Bu literatürün büyük bir bölümü yok oldu, ama Platon'un Sokrates'i merkezî figür yaptığı görkemli diyaloglar dizisi, Ksenofon tarafından içine kendi eliyle yazılmış bir veya iki küçük eserinin de eklendiği Üstadı savunma amaçlı *Hatıralar*'ı ve üçüncü bir çağdaşı olan Spetthuslu Aeschines'e ait birkaç sayfa Sokratik diyalog var, elbette bunlar filozofla ilgili her açıklamanın ana kaynaklarıdır. Mesele bu kaynakları işlemenin doğru yolunu bulmaktır. Bu üç yazarın da kahramanlarından yaşça çok küçük olduklarını unutmamak gerek. Platon, Sokrates'ten hemen hemen kırk üç yaş küçüktü, Ksenofon, birkaç yaş daha küçüktü, Aeschines hakkında kesin bir tarih veremesek de diğer ikisiyle aşağı yukarı aynı dönemde yaşamış olmalı.²

² Sokrates MÖ. 469'da veya bu tarihten önce doğdu, Platon ise 428 veya 427 yılında doğdu. Ksenofon 401 yılında geri çekilmekte olan on bin kişiyi yöneten generallerden biri olarak seçildiğinde çok genç olmasının onun için bir dezavantaj olduğunu düşünüyordu (*Anabasis*, m. i. 25). Bu yüzden onun 425 veya 426'dan önce doğmuş olması mümkün değildir. Platon, Sokrates'in

İKİNCİ BÖLÜM GENÇ SOKRATES

1. Atina'nın Rubu

O dönemde Atina'da resmî nüfus kaydı olmadığından Antiochid kabilesinden, Alopece'ye bağlı *demed*e ya da bizim dediğimiz gibi mahalle veya mıntıkada, Sophroniskos ve Phaenarete'nin oğlu Sokrates'in de doğumuna ait doğrudan bir kayıt elimizde mevcut değil. Yine de çok dar sınırlar dâhilinde doğum yılını dolaylı olarak belirleyebiliriz. Elbette MÖ. 399 yılının (Lakhes Yılı) ilkbaharında gerçekleşen mahkemesinin ve cezalandırılmasının resmî kaydı mevcut ve Platon'a göre mahkeme zamanında Sokrates yetmiş yaşındaydı ya da daha yaşlıydı.¹ Bu yüzden doğduğu yılı Pers ordusunun Plataea'da kesinkes geri püskürtülmesinden dokuz yıl sonrası yani MÖ. 470 olarak kabul edersek pek de yanlış sayılmayız. Bu yüzden Sokrates doğduğunda Perikles hâlâ genç bir adamdı, Sofokles ve Euripides daha delikanlıydı; Aeschylus iki yıl kadar öncesinde vatanseverlikle ilgili büyük oyunu *Persliler*'i Perikles'in gözetimi altında ortaya koymuştu. Sokrates *Agamemnon* gösterisinde bir çocuk olarak yer almış ve Sofokles ile Euripides'in her büyük tragedyasına tanıklık etmiş olabilir.

Pire kentinin limanı ile şehri birbirine bağlayan Uzun Duvarlar, Parthenon Tapınağı, Fidias heykeli, Polygnotus freskleri gibi Perikles döneminde Atina'yı zenginleştiren soylu yapılar ve sanat eserlerinin hepsi Sokrates'in gözleri önünde

¹ *Savunma*, 17d. MSS, burada yaşı 'yetmiş' ile 'yetmişin üstünde' olarak değiştiriyor. *Kriton* 52e 3'te Sokrates kendi yaşını 'yetmiş' olarak veriyor.

SON SÖZ

Ölümünden sonra Sokrates'in arkadaşlarının birçoğu felsefe okullarının başı olarak aktifti ve bunlardan Antisthenes, çok miktarda kitap yazan bir yazardı. Bu insanlardan ve onların takipçilerinden 'ikincil Sokratikler' diye bahsetmek yaygındır. Kanımca, İskenderiye biyografisinin yapay şemasını yansıtan bu dilin ne kadar haklı olduğu oldukça şüpheli. 4. yüzyılda Aristoteles'in Megaralı muhalifleri, onların çağdaşları, Diogenes ve genelde Kinikler olarak bilinen diğer eksantrikler, 3. yüzyılda Kirene'nin Hedonist ahlakçıları, sırasıyla Öklid, Antisthenes ve Aristippos aracılığıyla Sokrates'e bağlıydılar. Ancak İskender'in haleflerinden önceki günlerde herhangi bir Kirene okulunun varlığına dair hiçbir kanıt yok; kendilerini Aristoteles'in hırçın muhalifleri olarak gösteren Megarikler, bütün otoritelerimiz tarafından Öklid'e atfedilen katı Monizm ile uzlaşamayacak görüşlere sahipti. Her ne kadar Diogenes ve taklitçileri Antisthenes'e büyük saygı duyuyorlarsa da kendilerini onun 'kurucusu' olduğu bir şeyle herhangi bir biçimde bağlantılı olarak gördükleri açık değildi. Öklid, Aristippos, Antisthenes, Sokrates'in 'öğrencileri'nden ziyade kendisine hayranlık duyan arkadaşlarıydı. Öklid'in öğretileri, Eliatiklerden doğrudan gelen bir mirastı; Aristippos'un hiç doktrini olmadığı anlaşılıyor; Antisthenes'in hatırlandığı paradoksal görüşler, çelişki olasılığını reddetmesi ve benzeri, Sokrates'ten değil, 'sofistlerden' geliyor. Tüm önemli amaçlar için, Sokrates'in sadece bir tane 'takipçisi' vardı: Platon.

İLERİ OKUMALAR

Sokrates'in yaşamının tarihsel arka planı için, Almanca bilen okuyucuyu, E. Meyer'in *Geschichte des Altertums* eserinin 4 ve 5. ciltlerine yönlendireceğim, ancak Grote'nin eski anlatısı hâlâ değerini koruyor.

19. yüzyıl literatürüne pek değinmedim, çünkü tüm değerlerine rağmen çoğu Platon'un anlatısına güvenmemekle yanlış bir yol izledi. Ama bilimselliği ve mantıklı oluşuyla bu geniş literatürden Grote'nin *Plato and the other Companions of Sokrates* eserinden övgüyle bahsederim. Sokrates'in yaşamının İskenderiye versiyonuna, Diogenes Laertius'un metninden ve R. D. Hicks çevirisinden (Loeb Classical Library, Heinemann, 1925) İngiliz okuyucu kolayca erişilebilir, burada onun hayatı 1. cildin 148-177 sayfaları arasında yer alır. Platon tarafından tasvir edilen Sokrates'in 'erotik' tarafı ile ilgilenen iki mantıklı ve öğretici çalışmadan söz etmek faydalı olabilir: R. Lagerborg, *Die platonische Liebe*, Leipzig, 1926 ve daha kısa bir makale olan C. Ritter, *Platonische Liebe*, Tübingen, 1931. Özellikle birinci ve daha ayrıntılı kitabı tavsiye ediyorum.

Değerli daha fazla bilgi her ikisi de *Platon* adında C. Ritter ve U. von Wilamowitz-Moellendorff'in büyük eserlerinde bulunacaktır, ancak Sokrates elbette sadece söz arasında bunların konusu olmuştur. Çeşitli otoritelerin değeriyle ilgili son teorilerin birçoğu A. Dies, *Autour de Platon*, Paris, 1927, cilt. 1 127-243. sayfalar arasında bulunacaktır.

Sokrates ve onun önemi ile bağlantılı, muazzam hacimli literatürün –iyi veya kötü– eksiksiz bakışı olmadan elinizdeki gibi bir eser sunmak imkânsız olurdu. Bence bir İngilizce

okuyucusunun faydalı ya da teşvik edici bulacağı çok az sayıda yakın tarihli eserden söz etmekle yetinmek gerek.

- Burnet, J. *Greek Philosophy, Part One, Thales to Plato*. (Oxford, 1914.)
- Burnet, J. *The Socratic Doctrine of the Soul, Proceedings of the British Academy for 1915-1916* içinde, s. 235 vd.
- Burnet, J. “ Socrates” *Hastings’ Encyclopaedia of Religion and Ethics* içinde, vol. xi.
- Burnet, J. *The Phaidon of Plato*. (Oxford, 1911.)
- Burnet, J. *The Euthyphro, Apology and Crito of Plato*. (Oxford, 1924.)
- Taylor, A. E. *Plato’s Biography of Socrates, Proceedings of the British Academy for 1917-1918* içinde, s. 93 vd.
- Robin, L. *Editions of the Phaidon and Symposium of Plato, Collection des Universites de France* içinde.
- Ritter, C. *Sokrates*. Tübingen, 193 1.
- Bruns, I. *Das literarische Portrat der Griechen* (1896).
- Adam, J. *Editions of the Apology* (1905), *Crito* (1891), *Euthyphro* (1890), *Protagoras* (1893) of Plato. (Cambridge University Press.)

DİZİN

A

Adimantus 36, 57
Aeschines 12, 13, 15, 24, 34, 36, 52, 57, 75, 99
Aeschylus 27
Agathon 58, 64
ahlak: ~ felsefesi 110; ~ psikolojisi 21
ahlaki: ~ zayıflık (acrasia) 91; ~ davranış kuramı 91; ~ değer 94; ~ mükemmellik 91, 94
Akademi 13, 21, 37, 46
Alkibiades 30, 31, 32, 34, 35, 50, 57, 58, 60, 63, 64, 65, 67, 68, 73, 74, 75, 77, 84
Alkmaion 44, 90
Ameipsias 12
amor mysticus 35
Amphipolis 62
Anadolu 37, 65
Anaksagoras 41, 42, 43, 44, 45, 47, 58, 100, 104, 109
Anaksagorasçı Zihin doktrini 42
Anaksimander 39
anayasaya 36
Antiphon 48, 50, 56
Antisthenes 26, 51, 57, 61, 111
Anytus 68, 69, 70, 73, 74, 75, 76, 81, 85, 98
Apollodorus 83
Apollon 54, 55, 80, 81
Apollonialı Diogenes 42, 44, 48

Archelaus 42, 44, 45, 46, 47
Archidamian Savaşı 42, 47, 48, 61, 62
Aristides 28, 30, 58, 62, 98
Aristofanes 12, 14, 16, 17, 29, 31, 47, 48, 49, 54, 56, 58, 59, 60, 69, 72, 73, 74, 77, 85, 89, 101; ~'in Sokrates'i 17
Aristoksenus 46, 62
Aristoteles 16, 23, 24, 33, 45, 46, 91, 96, 99, 104, 105, 107, 108, 110, 111
ars amoris 34
Asklepios 83
Aspasia 57, 99
astronomi 19, 43, 48, 89
Atinalı: ~ devlet adamları 98; ~ vatandaş 19; ~ yurttaşlar 30; ~
Atina yaşamı 60
Attika 41, 65, 69, 71
Avrupa 21, 28, 38, 41, 82, 85, 86

B

Bacon 102
Batı 38
bilim 16, 19, 30, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 47, 49, 72, 73, 87, 91
bilimsel nesne 110; ~lerin statüsü 110
birim 44
biyografi yazarı 11
Boswell 22, 28

- Burnet 19, 20, 21, 23, 25, 29, 38, 51, 55, 62, 69, 72, 79, 83, 86, 96, 100, 104, 113
- C
- Calliades 42
- Cephalus 57
- Chaerephon 53, 55, 56, 67
- cins isim 108
- coğrafya 48
- C. Ritter 16, 56, 112
- D
- Daidalos 30
- daimî ironi 33
- değer(ler) 90, 94, 97, 99, 110
- Delium 62, 63
- Delos Konfederasyonu 28
- Demeter 64
- demokrasi 37, 61, 67, 74, 97
- demokratik yönetim 97
- De Morgan 102, 103
- devlet 8, 15, 21, 22, 32, 36, 57, 64, 69, 76, 81, 97, 98, 99, 107, 109; ~ dini 69; ~in ve devlet adamlarının değeri 97; ~ memuru 98
- Devlet Adamı* 21, 97
- Diels 16
- diktatör 97
- dine saygısızlık 69
- Diogenes Laertius 13, 29, 71, 112
- Dionysos 35, 59
- diplomasi 22
- doğa 40, 41, 100, 110; ~ bilimi 73; ~yı araştırma merakı 43
- Doğu 38, 39, 41, 42, 44
- Dört Yüzler Oligarşisi 65
- düşünüm 94
- E
- Echecrates 51
- Eleusis gizemleri 64, 73
- Empedokles 39, 44
- Ephorus 42
- erdem 91, 101
- Eros 34
- Eski Atina Komedişi 16
- etik 21, 91, 100, 108
- Eupolis 12
- Euripides 27, 58, 71, 89
- Euthyphron 22, 72
- Euthypron 36
- evren düzeninin 'teleolojik' veya 'erekçi' kavrayışı 105
- evrensel neden 109
- F
- Falstaff 20
- felsefe 37, 41, 45, 81, 84, 86, 89, 96, 111
- figür 108
- Filebus 21, 22
- fizik 17, 21
- Form(lar) 105, 106, 107, 108, 109, 110
- G
- geometri 106
- gerçek erdem 94
- gizemli ses 31
- Glaucon 57, 99
- Gorgias 22, 25, 34, 36, 42, 66, 92, 97, 98
- görüş 108
- Güney İtalya 38, 42
- güzellik 105, 106
- H
- hatırlama (anamnez) 96
- hava 38, 48, 73, 88
- hayalet 87, 89

- Hedonizm 93
 Hermogenes 26
 Herodot 59
 hiciv 16, 17, 47, 48, 101
 hipotez 102, 103, 104; ~in doğası 104
 Homeros 36, 71, 87
 Hristiyanlık 86
- İ
- İdealar Teorisi 15, 23, 104
 inanç 108
 inatçı rasyonellik 33
 insan eğitmeni mesleği 41
 İon 46
 İsa 11
 İskenderiyeli yazarlar 45
 İsokrates 22, 41, 71, 75, 84, 86
 iyi 49, 107, 109; ~nin bilgisi 94, 95, 98
 iyilik 41, 89, 91, 92, 93, 95, 97, 98, 109
 İyonya 37; ~lı fizikçiler 102; ~lı öz-
 gün bilim insanları 38
- J
- jeoloji 48
 jimnastik 28
- K
- kaba erdem 93
 kalıplar 105
 Kallias 26, 42, 50, 57
 Kant 24, 108
 kavramlar 108
 Kebes 51, 81, 82
 kehanet 53, 54, 55, 77
 kendi ruhlarına bakmak 54
 Kharitler 29
 Kharmides 26, 50, 53, 55, 57, 67, 94, 99
- Kimon 28, 30, 37, 57
 Kireneli Aristippos 51, 52, 57
 Komedi yazarları 30
 köken 39
 kötülük 91, 93, 101
 Kritias 35, 57, 67, 68, 74, 75, 77, 78, 84
 Kritios 26
 Kriton 22, 27, 28, 30, 56, 78, 80, 81, 83, 84
 Ksantippe 31, 61, 62, 82
 Ksenofon 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 26, 28, 29, 31, 32, 34, 43, 48, 49, 50, 51, 56, 57, 61, 62, 63, 66, 67, 68, 71, 72, 74, 75, 77, 79, 80, 85, 86, 89, 92, 97, 99, 101, 103; ~ ve Platon'un gerçek veya sözde fikir ayrılıkları 18
 Kserksek 25
- L
- Lakhes 11, 27, 28, 57, 63, 94, 99
 Leon Vakası 78
 Lewis Campbell 20
 Lutoslawski 20
 Lycon 69
 Lysander 66
- M
- Meletus 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 81, 84
 Melissus 46
 Miltiades 28, 57
 mistisizm 32, 33
 Moliere 14
 Mutlak 40
 mutluluk 79, 88, 92
 müzik 46, 81
 Myrto 62

N

Newton 102
 Nietzsche 97
 Nikias 25, 58, 61, 63
 nosyon fabrikası 48, 50

O

Oealı Damon 58
 olgu 110
 Oliver Lodge 48
 Orfeus 35, 36, 71
 Orfik din 36
 Orfikler 48, 88
 Orfizm 36
 Othello 20
 Otuzlar 66, 67, 68

M

Öklid 23, 38, 51, 57, 107, 111
 ölümsüz ruh doktrini 36

P

Parmenides 13, 26, 40, 42, 43, 47,
 52, 56, 103, 107, 110
 Patrocles 29
 Pausanias 29
 pay alma 105
 Peloponez Savaşı 42, 52, 53, 55
 Perikles 11, 27, 28, 30, 35, 36, 37,
 41, 42, 46, 57, 58, 59, 61, 62, 67,
 95, 98
 Phaenarete 27, 28, 29
 Phaidon 13, 15, 19, 22, 23, 36, 39,
 42, 43, 51, 56, 61, 80, 81, 82, 83,
 90, 96, 100, 102, 103, 104, 105,
 107, 109, 113
 Phaidros 21, 33, 35, 41, 64
 Phalerumlu Demetrius 30
 Phidias 59
 Philebus 21

Phliuslu Timon 29

Pindaros 36, 88
 Pire 27, 57, 67
 Pisagor 38, 90, 107
 Pisagorcü gruplar 52
 Pisagorcüler 19, 36, 38, 39, 40, 51,
 52, 88, 90; Thebaili ve Phliuslu ~
 36
 Platon: ~'un Sokrates'i merkezî fi-
 gür yaptığı görkemli diyaloglar
 dizisi 12; ~'un Sokrates'i 20; ~'un
 tarih algısı 21
 Plotinus 105
 politika 21, 97
 politikacılar 54, 84
 Polygnotus 27
 Polykrates 22, 74, 75, 84
 Pontius Pilate 11
 Potidaea 31, 32, 42, 50, 53, 55, 57,
 62, 63; ~ Seferi 55
 Prens Kiros 15
 Prodicus 50, 51
 Protagoras 25, 34, 40, 42, 50, 52,
 57, 91, 93, 99, 101, 103, 113
 Prytanes 65, 66
 psike [psyche] 87, 88, 89
 psikofizik 90
 psikoloji 90
 Pythodorus 42

R

Rhodogyne 99
 Ritter 16, 20, 23, 56, 112, 113
 Roma 11, 37
 ruh 35, 36, 48, 60, 82, 86, 87, 88,
 89, 90, 91, 92; ~un ölümsüzlüğü
 35, 96

S

Sakız Adalı (Chios) İon 46

- Sakız Adalı Hippokrates 42
 Salamis 42
 Salamisli Leon 68, 77
 Samuel Johnson 28, 33
 savaş 22, 25, 28, 60, 62, 66, 79, 97
Savunma 13, 17, 22, 27, 29, 30,
 31, 36, 47, 50, 52, 53, 54, 55, 56,
 58, 59, 62, 63, 66, 68, 69, 72, 73,
 74, 75, 77, 78, 79, 80, 84
 sezisel yaradılış 32
 Simmias 23, 51, 81, 82, 96
 Sirakusa 61, 64
 Sofist 21, 75
 Sofistik çağ 25
 Sofist 95
 Sofistler 50, 95
 Sofokles 27, 46, 59
 Sokrates: ~'in askerî cesareti ve so-
 ğukkanlılığı 63; ~'in 'ironisi' 18;
 ~'in 'işaret'i 65
 Sokratik: ~ diyaloglar 22, 24, 25;
 ~ ilham 98
 Sophroniskos 27, 28, 29, 30, 61,
 71
 Sparta 28, 63, 64
 Spartalılar 64
 Spetthuslu Aeschines 12
 spiritüalizm 17
 şairler 54
Şölen 18, 26, 31, 32, 33, 34, 35,
 49, 50, 55, 57, 58, 59, 62, 63, 64,
 99
- T
 tanım 99
 Tanrı 60
 Tarentumlu Aristoksenus 46
 Telauges 36
 Terpsion 51, 57
 Theaetetus 13, 21, 29
 Themistokles 98
 Theophrastus 45
 Thrasymakhos 25
 Thukydides 58, 61
 Thurii 42
Timaeus 21, 22, 26, 97
 tiran 92, 98
 tümevarım 96, 99
- W
 Whitehead 106
 Wilamowitz-Moellendorff 23
- Y
Yasalar 21, 36, 71, 97
 Yöntem 99, 102
 Yunan felsefe tarih 45
 Yunan tıbbı 38
 Yunan zihni 97
- Z
 zanaatkârlar 54
 Zenon 13, 40, 42, 44, 47, 103, 107
 Zihin 42, 44, 104